

УХВАЛА КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 60 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини четвертої статті 60 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України «Про Регламент Верховної Ради України», в редакції Закону України «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо кількісного складу та припинення діяльності депутатських фракцій (депутатських груп)»

м. Київ
13 листопада 2014 року
№ 97-у/2014

Справа № 2-85/2014

Конституційний Суд України у складі суддів:

Бауліна Юрія Васильовича — головуючого,
Бринцева Василя Дмитровича,
Вдовіченка Сергія Леонідовича,
Гультая Михайла Мирославовича,
Запорожця Михайла Петровича,
Касмініна Олександра Володимировича,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Мельника Миколи Івановича — доповідача,
Саса Сергія Володимировича,
Сергейчука Олега Анатолійовича,
Сліденка Ігоря Дмитровича,
Стецюка Петра Богдановича,
Тупицького Олександра Миколайовича,
Шаптали Наталі Костянтинівни,
Шевчука Станіслава Володимировича,
Шишкіна Віктора Івановича,

розглянув на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням 60 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини четвертої статті 60 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10 лютого 2010 року № 1861–VI (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., №№ 14–17, ст. 133) (далі — Регламент), в редакції Закону України «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо кількісного складу та припинення діяльності депутатських фракцій (депутатських груп)» від 22 липня 2014 року № 1599–VII (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 36, ст. 1188).

Заслухавши суддю-доповідача Мельника М. І. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в :

1. Суб'єкт права на конституційне подання — 60 народних депутатів України — звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням розглянути питання щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини четвертої статті 60 Регламенту, викладеної у Законі України «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо кількісного складу та припинення діяльності депутатських фракцій (депутатських груп)» від 22 липня 2014 року № 1599–VII (далі — Закон № 1599) у такій редакції: «Депутатська фракція (депутатська група), склад якої став меншим від мінімальної кількості народних депутатів, визначеної частиною четвертою статті 59 цього Регламенту, через 15 днів після дня настання такого факту оголошується Головою Верховної Ради України розпущеною».

На думку авторів клопотання, нова редакція частини четвертої статті 60 Регламенту позбавляє об'єднання народних депутатів України, обраних за виборчим списком кандидатів у депутати від відповідної політичної партії, статусу депутатської фракції, а громадян України — прав впливати на формування органів державної влади та брати участь в управлінні державними справами через обраних ними народних депутатів України. Суб'єкт права на конституційне подання також стверджує, що Конституція України не наділяє Верховну Раду України повноваженнями щодо визначення підстав формування та розпуску депутатських фракцій, а Регламент може регулювати лише процедурні питання стосовно реалізації положень Конституції України.

З огляду на викладене народні депутати України вважають, що частина четверта статті 60 Регламенту в редакції Закону № 1599 не відповідає статтям 6, 19, 22, 83 Основного Закону України.

2. Конституційний Суд України, розглядаючи питання про відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з прийняттям Третьою колегією суддів Конституційного Суду України Ухвали від 4 листопада 2014 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі, виходить з такого.

2.1. Відповідно до Закону України «Про Конституційний Суд України» у конституційному поданні має зазначатися правове обґрунтування тверджень щодо неконституційності правового акта або його окремих положень (пункт 4 частини другої статті 39); предметом розгляду Конституційного Суду України може бути конституційне подання, в якому викладаються аргументи і стверджується про неконституційність законів, інших правових актів Верховної Ради України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим (частина перша статті 71). Отже, суб'єкт права на конституційне подання, стверджуючи про невідповідність оспорюваного акта (його окремих положень) Основному Закону України, повинен навести правові аргументи щодо такої невідповідності (Ухвала Конституційного Суду України від 2 жовтня 2014 року № 86-у/2014).

Висловлюючи думку стосовно невідповідності частини четвертої статті 60 Регламенту в редакції Закону № 1599 вимогам статті 22 Конституції України, народні депутати України наголошують на звуженні обсягу прав громадян, передбачених її статтями 5, 36, 38.

Аналіз конституційного подання і доданих до нього матеріалів дає підстави для висновку, що автори клопотання не навели правового обґрунтування тверджень щодо звуження змісту й обсягу прав громадян на здійснення влади через органи державної влади, на формування і вираження політичної волі через політичні партії й на участь в управлінні державними справами, обмежившись лише посиланням на положення статей 5, 36, 38 Конституції України.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 2 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України» — невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим Конституцією України, цим законом.

2.2. Відповідно до Конституції України виключно законами України визначається організація і порядок діяльності Верховної Ради України, статус народних депутатів України (пункт 21 частини першої статті 92); порядок роботи Верховної Ради України встановлюється Конституцією України та Регламентом Верховної Ради України (частина п'ята статті 83); до повноважень Верховної Ради України належить прийняття Регламенту Верховної Ради України (пункт 15 частини першої статті 85).

За правовою позицією Конституційного Суду України встановлення порядку організації та діяльності фракцій у парламенті, визначення їх кількісного складу, завдань, функцій, цілей тощо є передусім питаннями політичної доцільності, які повинні вирішуватися Верховною Радою України на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (абзац дев'ятого пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 3 грудня 1998 року № 17-рп/98).

Народні депутати України, звернувшись до Конституційного Суду України з клопотанням розглянути частину четверту статті 60 Регламенту в редакції Закону № 1599 на предмет відповідності Конституції України (конституційності), фактично порушують питання стосовно визначення підстав припинення діяльності депутатських фракцій, а це належить до повноважень Верховної Ради України.

Отже, є підстави для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 3 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України» — непідвідомчість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному поданні.

Враховуючи викладене та керуючись статтею 153 Конституції України, статтями 39, 45, 50, 71 Закону України «Про Конституційний Суд України», Конституційний Суд України

у х в а л и в :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 60 народних депутатів України щодо відповідності Конституції

України (конституційності) частини четвертої статті 60 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10 лютого 2010 року № 1861–VI, в редакції Закону України «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо кількісного складу та припинення діяльності депутатських фракцій (депутатських груп)» від 22 липня 2014 року № 1599–VII на підставі пунктів 2, 3 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України» — невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим Конституцією України, цим законом; невідомість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному поданні.

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ